

JÕHVI VALLAVALITSUS

Siseministeerium
Rahvastiku toimingute osakond

25.08.2025 nr 2-6.3/3281-1

Rahvastikuregistri päringute kajastamine eesti.ee andmejälgijas

Jõhvi Vallavalitsuse poole pöörduvad isikud nõudmaks selgitusi eesti.ee andmejälgijast saadud info kohta – miks ja millisel õiguslikul alusel on Jõhvi Vallavalitsus nende isikuandmeid rahvastikuregistris (RR) töödeldud.

Sisuliselt on tegemist päringutega, kus maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse perekonnaseisuametnik menetleb uue eesnime, perekonnanime või isikunime andmise avaldust, mille käigus konkreetse päringuga pöörduja isikuandmeid faktiliselt ei töödelda, ega tehta ka päringuid konkreetse vastava perekonnanimega isiku kohta.

Nt on viis isikut perekonnanimega Liivamägi pöördunud Jõhvi Vallavalitsuse poole saamaks selgitusi miks nende isikuandmeid on töödeldud.

Vastavalt nimeseaduse § 17¹ lg 1 punktile 2 ei või uueks perekonnanimeks olla nimi, mida RRI andmetel kannab 1–20 elavat isikut. Seega tuli avaldust menetleval ametnikul kontrollida rahvastikuregistris kui mitu Eestis elavat isikut soovivat perekonnanime kannab.

Kontrollimise ajal elas Eestis nt perekonnanimega Liivamägi 367 isikut. Tänapäevaks on viis neist pärinud, miks nende isikuandmeid töödeldi, kuigi Jõhvi Vallavalitsuses nende isikuandmeid ei töödeldud, vaid otsiti vastet selle perekonnanime kandjate arvu kohta.

Vastava teabe (et nende isikuandmeid on Jõhvi Vallavalitsuses töödeldud) said eeldatavasti eesti.ee andmejälgijasse kõik 367 selle perekonnanime kandjat, st et oodata võib veel 362 päringut sama perekonnanime kandvalt isikult, kellel kõigil on kahtlus, et nende isikuandmeid ei ole õiguslikult töödeldud ja kellele on õigus pöörduda Jõhvi Vallavalitsuse poole selgituse saamiseks miks nende isikuandmeid töödeldi.

Sarnaselt on selgitusnõudega (tänapäevaks) pöördunud perekonnanime Lumi, Konstantinova ja Berezin kandvad isikud. Kui pöördusid kõik sellanimelised isikud eesti.ee andmejälgijast, oleks oodata veel vähemalt 928 pöördumist, mis ei ole otseselt seotud nende konkreetsete isikute isikuandmete töötlemisega ega ka KOVi poolt täidetavate ülesannete täitmisega, sest omavalitsuslike ülesannete täitmisel isikuandmete töötlemise kohta vastavaid päringuid tehtud ei ole.

Sarnane olukord on tekkinud ka 2025. aasta alguses isikute poolt välisriigi dokumentide esitamise ja nüüd nende dokumentidel sisalduvate andmete kandmisega RRsse. Kui esitatakse sünnitunnistus, siis tuleb rahvastikuregistris menetleda kõiki samanimelisi isikuid, kes esitatud välisriigi dokumendile on kantud – samas tuleb konkreetset isikut otsida samanimeliste seast, mille juures ei soovita tegelikult töödelda kõikide samanimeliste isikute isikuandmeid.

Jõhvi Vallavalitsuses töötavad perekonnaseisuametnikud peavad kandma rahvastikuregistrisse üle 4000 aasta alguses esitatud välisriigi dokumendi (osa neist on juba kantud) ning juba on ka välisriigi dokumentidelt isikuandmete kandmise kohta RRI esitatud päring, kus pöördumise teinud isiku isikandmeid tegelikult ei töödeldud.

Kui palju esitatud dokumentidel samanimeliste isikute pöördumisi esitatakse, ei ole võimalik ennustada, kuid see hulk võib olla ebamõistlikult suur arvestades, et üldjuhul päringu teinud isiku isikuandmeid ei otsitud ega ka sisuliselt ei töödeldud

Rahvastikuregistri vastutav töötaja on Siseministeerium.

Kui arvestada kuidas ajakirjandus ja meedia kajastab viimasel ajal ametiasutustes isikuandmete töötlemist, siis ei ole mõistlik, ega ühegi Eesti ega Euroopa Liidu õigusaktiga kooskõlas tegevus, kus RRI andmejälgija saadab andmesubjektidele teate nende isikuandmete töötlemise kohta, kuigi vajadus oli teada saada ainult vastavat perekonnanime kandvate isikute arv Eestis, mida paraku ei ole võimalik selgitada ilma rahvastikuregistrisse perekonnanime kandmata.

Täiesti põhjendamatult on RRI infosüsteemis loodud andmetöötamise loogika tekitanud ja eeldatavasti tekitab ka edaspidi (kui midagi ette ei võeta) ressursi raiskamise päringutele vastamisega, kui tegelikult päritakse perekonnaseisuametniku poolt RRist vaid statistikat nimekandjate arvu kohta. Sellistele päringutele vastamise ajal jäävad meil täitmata KOVile tegelikult pandud ülesanded.

Tegemist ei ole ka pelgalt inimesele vastamisega, vaid selleks, et saada teada milline ametnik millise menetluse käigus „isikuandmeid töötles“ tuleb pöörduda vastava nõudega Siseministeeriumi Rahvastikuregistri toe poole (vastab SMIT).

SMIT saadab krüpteeritud andmed ametniku kohta, kes menetlusega tegeles. Siinkohal jääb arusaamatuks selliste andmete krüpteerimise otstarve – ametnike andmed on kodulehel avalikud, sh saab selle ametniku isikukoodi tuvastada digiallkirjast (kui ta on allkirjastanud avalikult kättesaadava dokumendi), mis tähendab, et krüpteerimisvajadus SMITi meelest on menetluse numbril, millega tegelikult ei ole kellegi mitte midagi peale hakata. Samas on krüpteerimine taas ajamahukam kui lihtsalt teabe lisamine dokumendihaldusregistrisse.

Kõik inimesed ei küsi lihtsalt, et millisel alusel ja milleks on nende isikuandmeid töödeldud, vaid peame põhjendamata taluma ka päringu esitajate üleolevat suhtumist ja irooniat nagu tuhniksime ilma õigusliku aluseta inimeste isikuandmetes või miks meil on huvi nende isikute vastu.

Selline sildistamine on tööalaselt väga demotiveeriv.

Leiame, et põhjendamatult on raisata ressursi päringutele vastamisele isikuandmete töötlemise kohta kui neid faktiliselt ei töödelda ning tegelikult saadakse RRst vaid statistikat nimekandjate arvu kohta või seotud isikuid vaid nende sarnase nime järgi. Sellistele päringutele vastamine on piisavalt ajamahukas, millise aja jooksul ei ole võimalik täita sisulisi KOVile pandud ülesandeid.

Sellistele päringutele vastamist peame seotuks perekonnaseisutoiminguga, mis PKTS § 3 lõikest 3¹ tulenevalt on riiklik ülesanne, mistõttu on õiglane suurendada riigieelarvest ette nähtavate vahendite summat nende tegevuste, kui riikliku ülesande täitmisega seotud kulu hüvitamiseks.

Kulu konkreetse summa väljaselgitamiseks saame faktipõhiselt välja arvutada kogu menetlusega seonduva aja, suhtes ametnikule määratud palgaga (registreerimine; andmesubjektile vastamine puuduste kõrvaldamiseks (allkirjastatud avalduse esitamise nõue); RRI klienditoe poole pöördumine tuvastamiseks konkreetset ametnikku, kes päringu tegi; päringu tegijaga õigusliku aluse ja muu menetluse selgitamine vastuse koostamiseks ning vastuse koostamine). Kogu tegevus on ajas mõõdetav ja faktiliselt tõendatav.

Paraku selliste pöördumiste sagedus ajas kasvab ning koormuse suurenedes pole võimatu, et meil tuleb kaaluda täiendava koha või koormuse tekitamiseks, et päringutele vastata. Ainuüksi loetletud

perenimedega ja veel päringut esitamata on 928 inimest, kellele võivad lisanduda aasta algusel välisriigi dokumentide esitamisest tulenevad menetlused, mille arvu ei oska ette näha.

Ühe lahendusena näeme ka selliste pöördumiste otse edastamist Siseministeeriumile, kui infosüsteemi vastutavale töötlejale vastamiseks, kuna RRI on infosüsteemina seadistatud selliselt, et inimestele saadetakse vale info tema isikuandmete töötlemise kohta juhul, kui tegelikult soovitakse saada samanimeliste isikute arvu Eestis või otsitakse isikut, kellega siduda välisriigi dokumendil kajastatud isik – tegemist ei ole konkreetse isiku päringuga RRI ega sooviga töödelda tema isikuandmeid.

Palume Teie nägemusest olukorra lahendamiseks.

Riikliku infosüsteemi vigane ülesehitus ei saa olla põhjenduseks sisutühja ülesande täitmisele ja KOVile täiendavate riiklike ülesannete lisamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maris Toomel
vallavanem

Piia Lipp, piia.lipp@johvi.ee